

ENERGIE
NEDERLAND

Minister S.T.M. Hermans
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Geachte minister Hermans,

Tijdens het debat over de Klimaat- en Energie Verkenningen 11 maart 2025 zegde u de Tweede Kamer toe om te komen met een concreet actieplan om de slagingskans van windtenders te vergroten. Graag doen de leden van NedZero en Energie-Nederland u hiervoor enkele suggesties aan de hand, die u in dit actieplan kunt verwerken.

a) Zorg voor onbelemmerde toegang tot het net en de markt

Voorkom dat alternatieve transportovereenkomsten voor wind op zee een verplicht onderdeel worden van de tendercriteria. Recentelijk zijn er goede stappen gezet om de verslechtering van de businesscase voor wind op zee af te remmen. Zo is er extra tijd gegeven voor windparken om de netaansluiting te realiseren en zijn kavels verkleind in tenders. Ook is besloten om het toepassen voor alternatieve transportovereenkomsten voor wind op zee niet te verplichten in de aankomende tender (Q3 2025). Hoewel we onderkennen dat vraagontwikkeling een belangrijke schakel is in de transitie, zou dit niet via een verplichting van alternatieve transportovereenkomsten bij de windontwikkelaars neergelegd moeten worden, maar bijvoorbeeld via de vraagverplichting naar duurzame producten (punt g)).

b) Voer geen invoedingstarief in

De ACM is een invoedingstarief/producententarief aan het voorbereiden. Dit betekent dat energieproducenten, zoals bijvoorbeeld windontwikkelaars en producenten van CO2 vrij regelbaar vermogen, extra moeten betalen om energie aan het net te leveren. Uit onderzoek van Aurora Energy blijkt dat de gevolgen hiervan nadelig zijn voor de energietransitie. Het [onderzoek van Aurora](#) toont aan dat een invoedingstarief op korte termijn bestaande of reeds vergunde hernieuwbare energieprojecten financieel negatief kan beïnvloeden. Een invoedingstarief verandert immers de spelregels voor bedrijven die al geïnvesteerd hebben in dergelijke projecten. Op de middellange termijn kan het de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen vertragen. Door een invoedingstarief wordt het investeringsperspectief minder aantrekkelijk en significant onzekerder.

c) Verleng de aansluitperiode van een windpark

Momenteel moet een windpark in 9-12 maanden worden aangesloten op het TenneT platform. Dat is een zeer krap tijdsslot dat zorgt voor extra kosten en risico's. Een kavel dat naar een tweede ronde gaat zal meer vertraging oplopen. Verleng daarom deze periode naar minimaal 14 maanden. Deze extra maanden kunnen mogelijk het verschil maken tussen een kavel wat na deze tenderronde kan starten of een kavel waarvoor een nieuwe (subsidie) tenderronde nodig is.

ENERGIE
NEDERLAND

d) Stap af van ongelimiteerde aansprakelijkheid in tenders

Anders dan in andere landen, committeert in de Nederlandse tender de winnaar zich onvoorwaardelijk aan de bouw van het offshore windpark vanaf de gunning. In de huidige markt kunnen ontwikkelaars niet tot bindende afspraken komen met de toeleveringsketen ten tijde van de bieding, waardoor ontwikkelaars een verplichting aan moeten gaan zonder zekerheid van de markt. Introduceer daarom een aansprakelijkheidslimiet van 50-100 miljoen euro per bieding. Dit zal speculatieve bidders afschrikken en een evenwichtige mate van toezegging bieden, waardoor ontwikkelaars meer tijd krijgen om tot een definitieve investeringsbeslissing (FID) te komen. Hiermee wordt de aansprakelijkheid gelijk aan windtenders in andere landen en de regeling van eerdere Borssele windtenders. Daarmee kan de noodzaak om tenders financieel verder te ondersteunen mogelijk worden vermeden.

e) Stimuleer investeringen in wind op zee met financiële instrumenten

Gezien de huidige risico's in de business case achten Energie-Nederland en NedZero het nodig om, in afwijking van eerdere tenders, een terugvaloptie voor te bereiden waarbij wind op zee tijdelijk wordt ondersteund. Mogelijke opties zijn onderbrengen in de SDE++ regeling met een opbrengstgrensbedrag en/of invoeren van een tweezijdig Contract-for-Difference. Het voorbereiden van een terugvaloptie met bijbehorend budget kan onnodige vertraging van een eventuele tweede ronde voorkomen.

f) Zorg voor helderheid over marktkoppeling met het Verenigd-Koninkrijk

Nederwiek 3 wordt ontworpen als een hybride windpark, waarbij de kabel die zorgt voor de aanlanding van de elektronen van het windpark ook dienst doet als een kabel om stroom tussen het Verenigd Koninkrijk en Nederland te transporteren. Op dit moment is het onduidelijk hoe de koppeling van elektriciteitsmarkten in het VK en Europa geregeld zal zijn na het aflopen van de Trade Cooperation Agreement in juni 2026, wat een grote onzekerheid introduceert in de business case van windontwikkelaars. Wat Energie-Nederland en NedZero betreft zou herintroductie van het VK in de Europese interne elektriciteitsmarkt het uitgangspunt moeten zijn. Dit is de oplossing die breed gedragen wordt door zowel marktpartijen als netbeheerders¹.

g) Voer vraagverplichtingen naar duurzame producten in

De industrie in Europa wordt flink genormeerd en beprijsd. Consumenten hebben echter geen verplichting om duurzame producten af te nemen. Het resultaat is dat veel 'grijze' producten worden geïmporteerd en het klimaat juist slechter af is. Voer daarom vraagverplichtingen naar duurzame producten in. Deze verplichtingen moeten zo ver mogelijk in de keten gelegd worden, zodat er niet alsnog via import omheen gewerkt kan worden. Zo ontstaat er een level playing field voor de Europese industrie en neemt de vraag naar elektronen en waterstof gemaakt met wind op zee toe. Concrete suggesties hiervoor vindt u in [deze studie](#) van Energie-Nederland en InvestNL.

¹ [The time is now to pave the way for efficient electricity exchanges between the EU and the UK](#)

h) Laat lidstaten een expliciet doel opstellen voor energieproductie t.b.v. elektrificatie industrie.

In de routekaart-elektrificatie-in-de-industrie (sept. 2015) is een nationaal doel van 30 TWh opgenomen. Wanneer lidstaten hierin gezamenlijk in optrekken, creëer je een gelijk speelveld binnen Europa. Zo kan de EU eensgezind naar een duurzame energievoorziening en industrie toewerken.

Uiteraard zijn wij graag bereid om de genoemde maatregelen in een nader gesprek verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Cora van Nieuwenhuizen
voorzitter Energie-Nederland

Jan Vos
voorzitter NedZero